

5

Ontwikkelingsbeeld

De Hoeksche Waard in 2030

Dit hoofdstuk bestaat uit drie onderdelen:

5.1 Plankaarten

5.2 Inrichtingsprincipes

5.3 Icoonprojecten

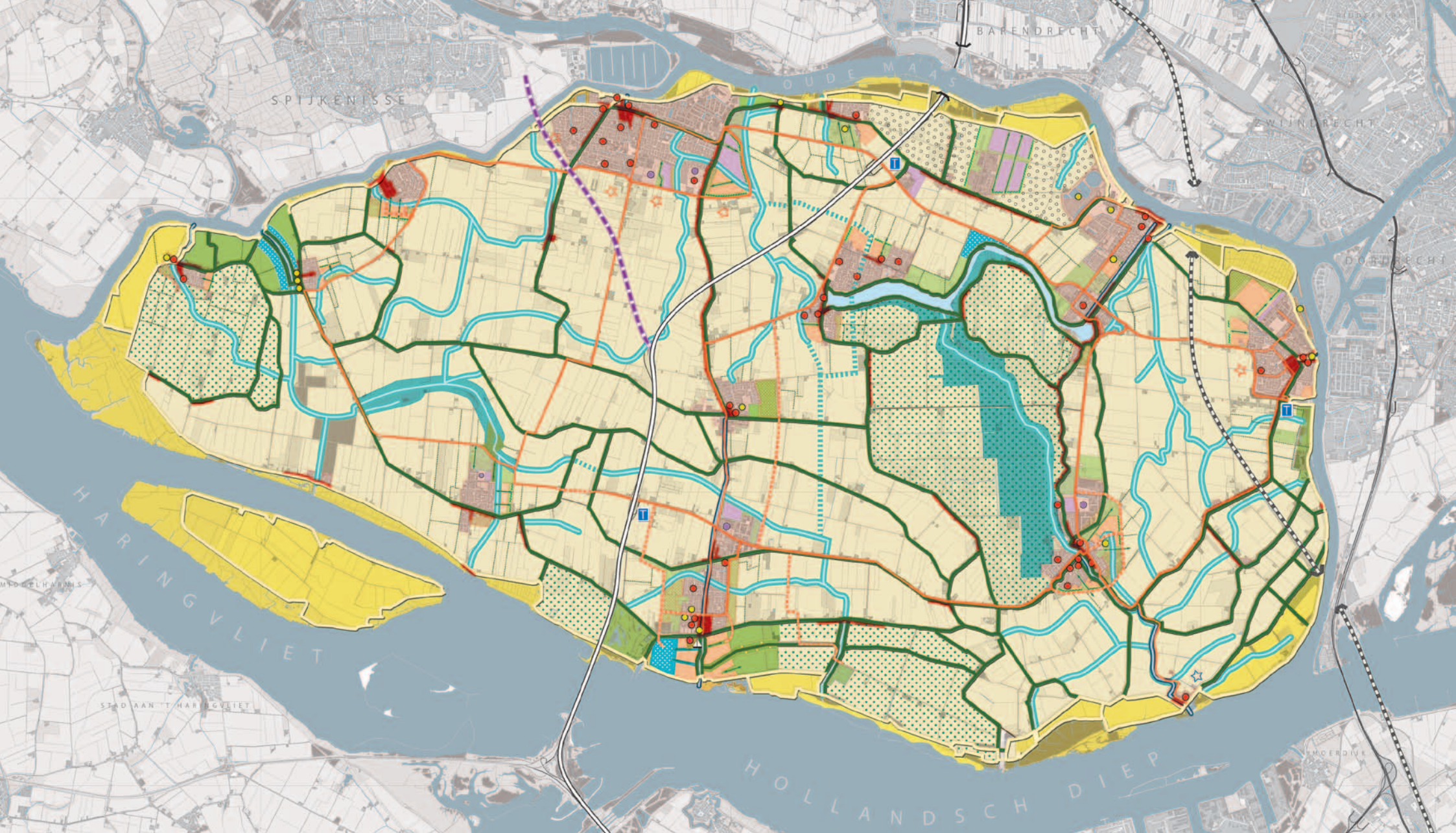
We beginnen met het integrale ontwikkelingsbeeld voor 2030. Dit is de ruimtelijke vertaling van het beleid per sector. Het ontwikkelingsbeeld is toegelicht en uitgewerkt in 4 themakaarten: landschappelijke hoofdstructuur, infrastructuur, verstedelijking en recreatie en toerisme. Aan de hand van de legenda-eenheden worden per themakaart de beleidsdoelstellingen omschreven.

Vervolgens wordt een aantal inrichtingsprincipes gepresenteerd, voor de ontwikkeling van de kreken en de dijken

en de inpassing van dorpsranden, kassen en boerderijen. Ze laten zien wat bedoeld wordt met de verschillende legenda-eenheden van het ontwikkelingsbeeld. In schematische kaarten is een aantal 'vuistregels' aangegeven waar rekening mee gehouden moet worden bij de verdere uitwerking van ruimtelijke plannen.

Tot slot wordt een aantal projectvoorstellen omschreven. Dit betreft integrale gebiedsgerichte projecten van regionaal belang, die in het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt zullen worden. Per project is aangegeven wat het doel is en welke concrete inrichtingsmaatregelen daarbij horen. Ook is aangegeven op welke onderdelen nader onderzoek of nadere afwegingen nodig zijn.

Ontwikkelingsbeeld 2030 / Ruimtelijk Plan

Voor een toelichting op de legena zie de afzonderlijke themakaarten en de los bijgevoegde plankaart.

5.1 Plankaarten

Het beleid zoals geformuleerd in het vorige hoofdstuk is ruimtelijk vertaald in een aantal samenhangende plankaarten:

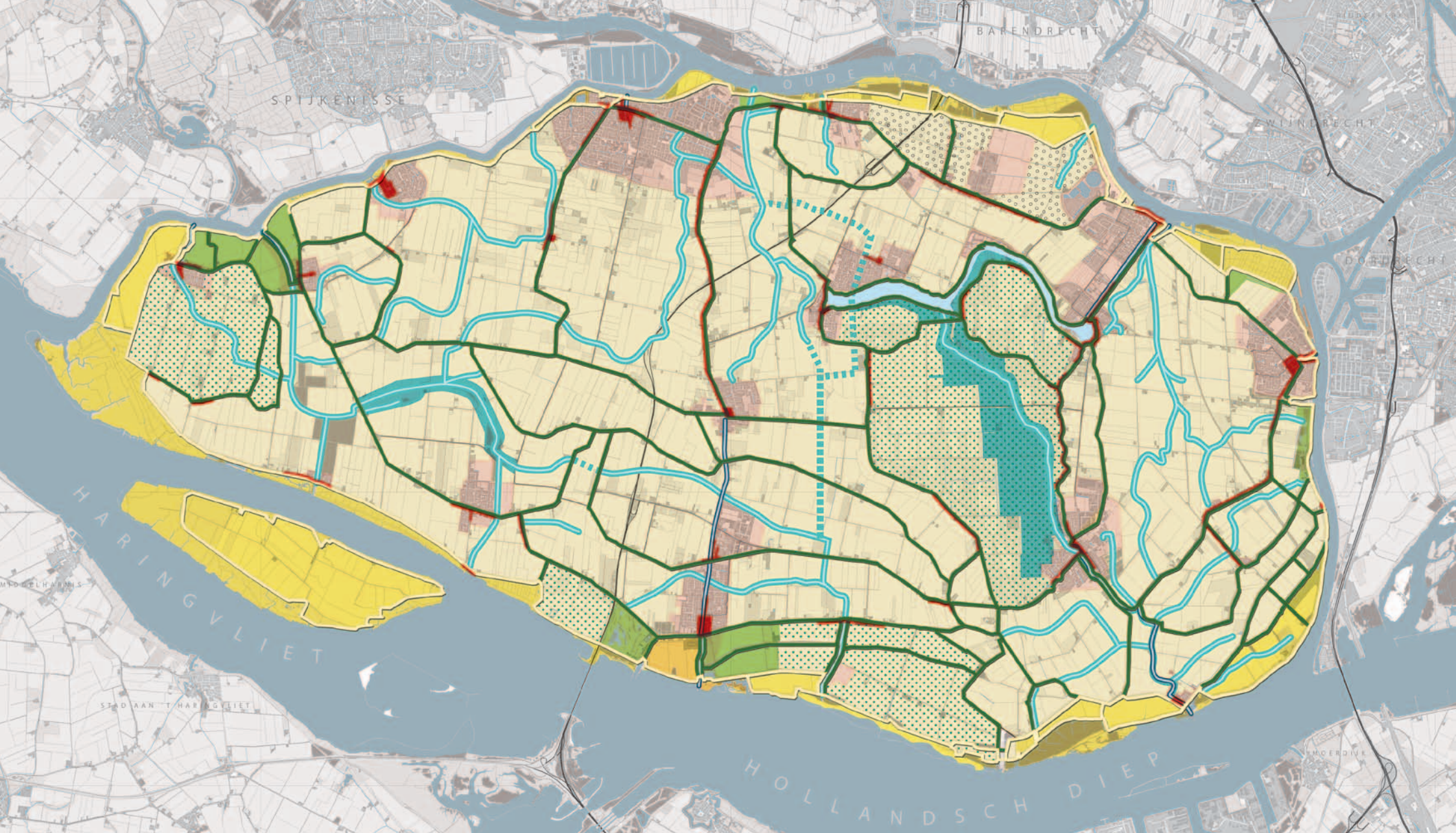
- ontwikkelingsbeeld 2030
- landschappelijke hoofdstructuur
- infrastructuur
- verstedelijking
- recreatie en toerisme.

Het ontwikkelingsbeeld 2030 geeft het integrale beeld, de vier themakaarten vormen een toelichting en een verdere uitwerking van de legenda-eenheden. De kaarten moeten in samenhang gezien worden en vormen samen de beleidskaarten van de Structuurvisie. De kaarten moeten in samenhang met de bijbehorende toelichting gelezen worden.

Ontwikkelingsbeeld 2030

Het ontwikkelingsbeeld 2030 schetst het integrale beeld van de gewenste lange-termijnontwikkeling van de regio. Aangegeven zijn de belangrijkste landschappelijke dragers en de inbreidingslocaties en uitbreidingsrichtingen plus de bijbehorende groengebieden en waterberging. De bestaande woon- en werkgebieden zijn in grijs aangegeven en niet apart onderscheiden. Wel zijn bestaande wateren en groengebieden die deel uitmaken van de groenblauwe structuur ingekleurd. De kaart geeft zo concreet mogelijk de strategische ruimtelijke elementen aan voor de ontwikkeling van de regio, maar is nog geen inrichtingsplan. Voor de dorpsuitbreidingen geldt dat per kern meer gedetailleerde stedenbouwkundige plannen uitgewerkt moeten worden, op basis van het nog nader af te bakenen woningbouwprogramma (in het kader van de Woonvisie). De precieze invulling kan dus anders worden dan op het kaartbeeld. De aangegeven groene en blauwe dragers zijn evenwel leidend voor de stedenbouwkundige uitwerking. Zo wordt gewaarborgd dat bij de uitbreidingsplannen rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap.

Landschappelijke hoofdstructuur

- Robuuste kreken
- Binnendijkse natuurkernen
- Binnendijken

- Buitendijken
- Ecologische verbindingzones tussen kreken
- Buitendijkse natuur- en recreatiegebieden
- Binnendijkse recreatie- en groengebieden
- Kwaliteitsimpuls landschap

- Landbouwontwikkelingsgebied
- Stimuleringsgebieden weidevogel- en ganzenbeheer
- Gebieden binnen de voorgestelde rode contouren
- Historische dorpskernen en dijklinten

Landschappelijke hoofdstructuur

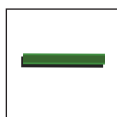
Op deze kaart zijn de dragers van de groenblauwe structuur aangegeven. Tot de dragers van de groenblauwe structuur behoren in ieder geval alle dijken en kreken en de grotere groengebieden en wateren, aangevuld met gebiedsspecifieke elementen, zoals havenkanalen en bijzondere cultuurhistorische elementen. De landschappelijke kernkwaliteiten zijn sturend voor de ruimtelijke ontwikkeling van de kernen. Ze moeten niet gezien worden als 'belemmeringen', maar als aanknopingspunten voor een goede landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing van nieuwe ontwikkelingen.

Robuuste kreken: de kreken worden uitgebouwd tot een groenblauwe structuur met accent water en natuur. Duurzaam waterbeheer wordt gestimuleerd: verbeteren waterkwaliteit, vergroten waterbergend vermogen. Extra waterberging is nodig om te voldoen aan NBW norm en voor stedelijke uitbreiding. Daarnaast zijn kreken aangewezen als ecologische verbindingzone.

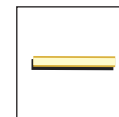

Binnendijkse natuurkernen: gekoppeld aan de kreken liggen er binnendijks enkele grotere natuurkernen, namelijk het water en de zuidelijke oeverlanden van de Binnenbedijkte Maas, het veenweidegebied Oude Land en het krekengebied Groote Gat. Gestreefd wordt naar behoud en versterking van deze natuurkernen. De Binnenbedijkte Maas en het krekengebied Groote Gat kunnen wellicht worden ontwikkeld als schoonwaterbuffers voor de Hoeksche Waard.

Binnendijken: de dijken zijn belangrijke dragers voor recreatie en toerisme. Gestreefd wordt naar het verbeteren van de beeldkwaliteit van de historische dijklinten met hun monumentale gebouwen en erfbeplanting, met behoud van de waterkerende functie van de primaire en secundaire dijken. Bijbehorende maatregelen zijn onder meer herstel, verjonging en aanvulling van boombeplanting op en langs de binnendijken, herinrichting van de openbare ruimte in verrommelde dijklinten, consolidatie en restauratie van monumentale gebouwen en erfbeplanting en de ontwikkeling van passende groene en recreatieve functies gekoppeld

aan de binnendijken. Langs de dijken wordt verbreding van de landbouw gestimuleerd. Hier worden extra planologische mogelijkheden geboden voor de ontwikkeling van recreatieve of sociaal-culturele nevenfuncties, zoals verkoop aan huis, kamperen bij de boer, bed&breakfast, kinderopvang, maneges, zorgverlening, boerengolf etc. Extra middelen worden gezocht voor de aanleg en het beheer van erf- en kavelgrensbeplantingen, hoogstamboomgaarden, poelen en boerenlandpaden. Ook wordt de aanleg van nieuwe landgoederen gestimuleerd. Voorwaarde is dat de nevenfuncties en de landgoederen landschappelijk goed worden ingepast. Hiervoor zullen meer gedetailleerde beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld.

Buitendijken: de primaire waterkeringen en de buitendijks gelegen kaden worden niet beplant: dit is uit veiligheidsoverwegingen nodig en het maakt het onderscheid met de binnendijken zichtbaar. Juist het open karakter moet versterkt worden. Met een aangepast beheer liggen hier extra mogelijkheden voor bloemrijke dijkta-luds. Nieuwe functies langs de dijk moeten kritisch afgewogen: in vergelijking met de groene binnendijken liggen hier extra beperkingen. Een deel van de primaire waterkeringen moet verstevigd worden en hiervoor is door het Waterschap al een dijkverbeteringsprogramma opgesteld. Het is belangrijk dat bij dijkverbetering rekening gehouden wordt met de landschappelijke en ecologische waarde van de dijken en dat maatregelen zoveel mogelijk worden gecombineerd met recreatie- en natuurontwikkeling.

Ecologische verbindingzones tussen kreken:

naast de kreken, die als ecologische verbindingzone zijn aangewezen, zijn in het

streekplan ook enkele andere watergangen als verbindingzone aangegeven. Doel is het verbeteren van de ecologische uitwisseling tussen verschillende kreken voor watergebonden soorten. Bijbehorende maatregelen zijn de aanleg van natuurlijke oevers en faunapassages en een aangepast beheer.

Buitendijkse natuur- en recreatiegebieden:

gestreefd wordt naar de ontwikkeling van een 'groene zoom' rondom de hele Hoeksche

Waard met buitendijkse natuur- en recreatiegebieden en aangrenzende binnendijkse groengebieden. Buitendijks ligt het accent op natuur (Deltanatuur) en op het beter beleefbaar maken van het buitenwater, inclusief de ontwikkeling van 'waterfronten' bij de kernen. Gebieden voor buitendijkse natuurontwikkeling zijn de Leenheerenpolder (125 ha), de Oostersche Bekade Gorzen (20 ha) en de Mariapolder (zoekgebied 150 ha). Enkele opgespoten buitendijkse polders in de noordrand krijgen een meer recreatieve invulling, zoals de voorgenomen golfbaan ten oosten van Heinenoord.

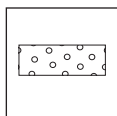

Binnendijkse recreatie- en groengebieden:

aansluitend op de buitendijkse natuur- en recreatiegebieden maken ook enkele be-

staande of nieuw te ontwikkelen binnendijkse groengebieden deel uit van de voorgestelde 'groene zoom'. Dit geldt voor de golfbaan en een deel van de Toren-

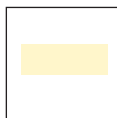
steepolder bij het Nautisch Centrum Numansdorp, de polders tussen Goudswaard en Piershil (Swaneblake) en een gepland kleiner groengebied in de noordrand (ten noordwesten van 's-Gravendeel). De aangegeven gebieden zijn bruto zoekgebieden, de precieze begrenzing en de afstemming met andere ontwikkelingen moeten nog plaatsvinden. De ambitie is dat minimaal 50% van de aangegeven oppervlakte als openbaar groengebied wordt ingericht.

Kwaliteitsimpuls landschap: de ruime

omgeving van het regionale bedrijventerrein is aangeduid als een gebied waar een

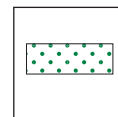
kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is. Naast de inpassing van het bedrijventerrein en de bijbehorende ontsluiting speelt ook de toekomstige transformatie van het aangrenzende Suikerunierrein. Een integrale aanpak is nodig om te voorkomen dat het gebied verrommelt en om ervoor te zorgen dat het gebied onderdeel wordt van het voorgestelde 'Regiopark'. Mogelijke maatregelen zijn stimulering van verbrede landbouw, aanleg van fiets- en wandelpaden en ecologische verbindingen.

Landbouwontwikkelingsgebied: alle agrarische gebieden zijn aangeduid als landbouwontwikkelingsgebied. Landbouw is de

dragende functie en om deze veilig te stellen moet er ruimte zijn voor ontwikkeling. Welke ontwikkelingsrichting gekozen wordt, is vooral een keuze van de agrarische ondernemer. Nieuwe ontwikkelingen zullen wel getoetst worden aan de kernkwaliteiten van het landschap. Nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen

zullen zorgvuldig ingepast moeten worden. Hiervoor zijn gebiedsspecifieke inrichtingsprincipes geformuleerd (zie paragraaf 5.2). Kassenbouw kan strijdig zijn met de openheid. Dit is omgewenst in de grote open ruimten en aan de kleinschalige groene dijken. Voor de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt een apart plan van aanpak opgesteld.

Stimuleringsgebied weidevogel- en

ganzenbeheer: binnen het landbouwontwikkelingsgebied zijn er ook gebieden waar

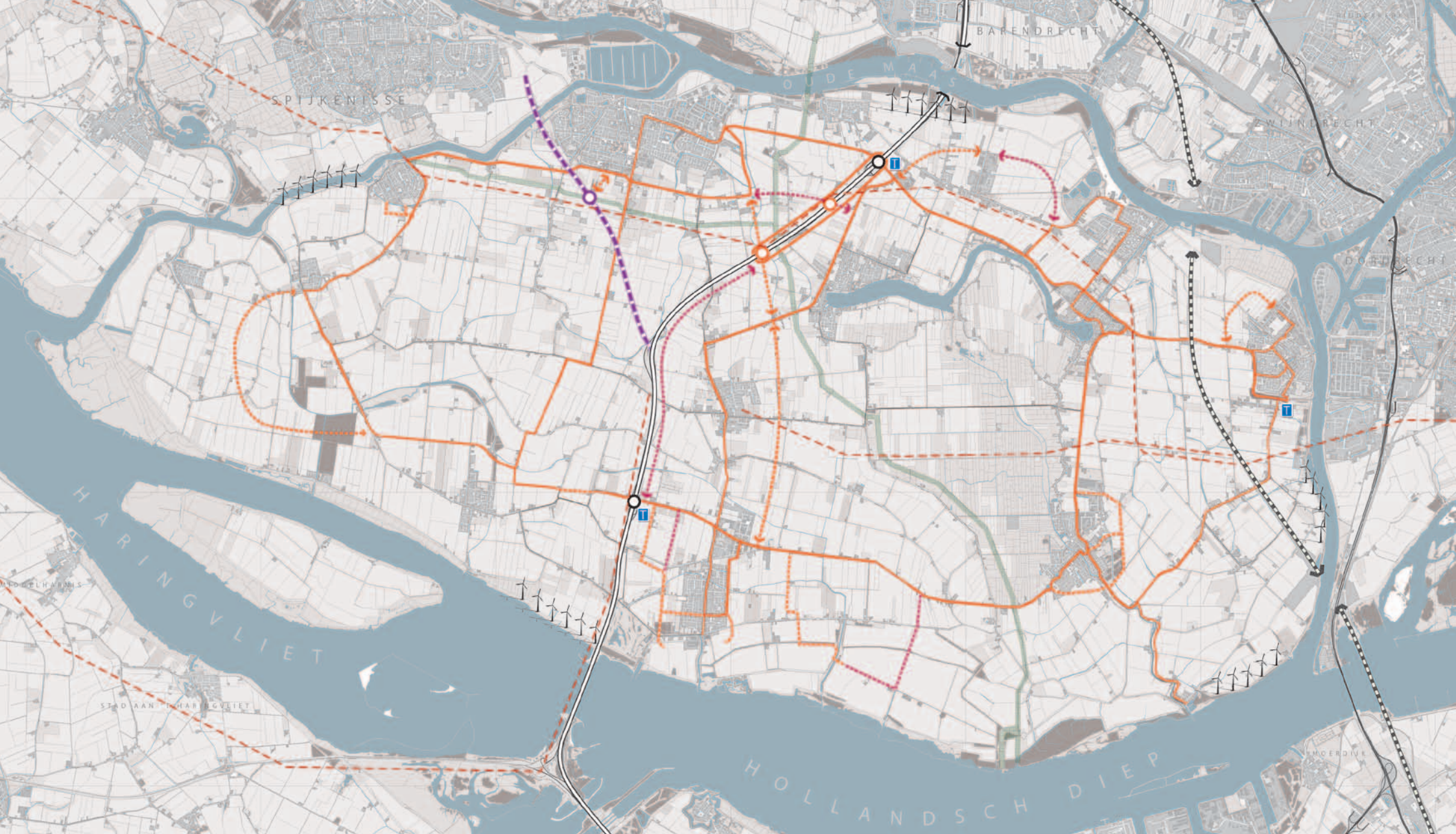
agrarisch natuurgebied gestimuleerd wordt. Dit betreft de ecologisch waardevolle weidevogel- en ganzengebieden in de oudlandpolders van Strijen en Goudswaard en in de Zuidrand bij Numansdorp. Dit zijn tevens belangrijke open gebieden. Hier zijn extra vergoedingen beschikbaar voor aangepast agrarisch beheer en vergoeding van ganzenschade. Zo kunnen de natuurwaarden en de openheid van deze gebieden worden veiliggesteld.

Historische dorpskernen en dijklinten:

in de historische dorpskernen en dijklinten wordt gestreefd naar een duurzaam be-

heer van de aanwezige monumenten en naar een verbetering van de beeldkwaliteit als geheel. Ook bij dijkversterking is dit een belangrijk aandachtspunt. De dorpskernen en dijklinten zijn immers de cultuurhistorische parels van de Hoeksche Waard en belangrijke toeristische trekpleisters. Binnen de kaders van de Regionale Welstandsnota, die in voorbereiding is, zullen gebiedsspecifieke beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld.

Infrastructuur

- Regionale weg
- - - Nieuw tracé in studie
- ◄- - - -> Nieuwe verbinding in studie

- ◄- - - -> Alternatieve verbinding in studie
- ◯ Verbeterde aansluiting op A29
- A4-Zuid in studie
- Eventueel aansluitpunt op A4
- T Transferium

- ||||| Zoekgebied windturbines
- - - Hoogspanningslijnen
- Leidingenstraat

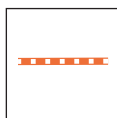
Infrastructuur

Een goede ontsluiting is een voorwaarde voor ruimtelijke ontwikkeling. Dit is als een van de kwaliteitskaders vastgelegd in het Bestuurlijk Manifest. Als tweede laag is daarom de wegenstructuur in kaart gebracht. Aangegeven zijn de belangrijkste wegen voor de ontsluiting van de kernen en de bedrijventerreinen. Voor diverse locaties zijn plannen voor nieuwe (rand)wegen in ontwikkeling, met name om doorgaand verkeer door woongebieden tegen te gaan en een goede ontsluiting van nieuwe woon- en werkgebieden te waarborgen. Soms zijn nog meerdere tracévarianten denkbaar. Definitieve keuzen over de tracés zullen in een later stadium genomen worden. Hiervoor zal onder meer een Regionaal Verkeer- en Vervoersplan worden opgesteld. Hierin zal ook het gewenste fietspadennetwerk tussen de dorpen worden uitgewerkt. Als randvoorwaarde voor de aanleg van nieuwe wegen geldt dat deze zo veel mogelijk worden gebundeld met bestaande wegen (via parallelwegen of middels opwaardering van lokale wegen voor doorgaand verkeer). Verder moeten negatieve effecten op het woon- en leefmilieu en het landschap worden voorkomen. Op de grote kaart zijn alle te onderzoeken opties en varianten aangeduid, voor een deel betreft het alternatieven. In 4 deelkaartjes zijn de verschillende opties toegelicht. Het betreft nadrukkelijk onderzoeksopties, deels als mogelijke alternatieven en met een doorkijk naar de lange termijn.

Ook voor mogelijke locaties voor de opstelling van grote windturbines is nog een nadere afweging nodig. Op basis van huidig beleid zijn vijf locaties in beeld. In een apart kader is een globale landschappelijke typering gegeven.

Regionale weg: op de kaart zijn de belangrijkste doorgaande wegen voor de ontsluiting van de verschillende kernen aangegeven. De N217 en de aftakkingen naar Strijen en Numansdorp zijn provinciale wegen, de overige zijn in beheer van het waterschap of de gemeente.

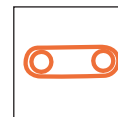
Nieuw tracé in studie: voor diverse randwegen en nieuwe ontsluitingswegen zijn al concrete tracés in beeld. Deze zijn aangegeven op de kaart. Bij de nadere uitwerking kan het tracé op onderdelen nog aangepast worden, maar op hoofdlijnen zijn de keuzemogelijkheden beperkt.

Nieuwe verbinding in studie: voor sommige gewenste verbindingen zijn nog geen concrete tracés vastgelegd. Deze zijn als pijlen op de kaart aangegeven. Voordat een definitief tracé gekozen kan worden, zal eerst besluitvorming over de verbinding plaats moeten vinden in het kader van het op te stellen Regionaal Verkeer- en Vervoersplan en/of concrete tracéplannen.

Alternatieve verbinding in studie: voor de ontsluiting van het regionaal bedrijventerrein en de gewenste verbeterde aansluiting op A29 of A4-Zuid zijn nog verschillende opties denkbaar. Deze alternatieve verbindingen zijn apart aangegeven.

Verbeterde aansluiting op A29: dit is een alternatief voor een eventuele extra aansluiting op de A4-Zuid. De precieze vorm ligt nog niet vast. Het kan een extra op- en afrit zijn of een parallelsysteem.

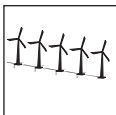
A4-Zuid in studie: over de A4-Zuid heeft nog geen definitieve besluitvorming plaatsgevonden, ook het tracé ligt nog niet vast. Er zijn nog verschillende varianten denkbaar. Toch is het voorlopige tracé op de kaart aangegeven, want de kans dat de weg er komt is zeker reëel en de ruimtelijk impact ervan is groot. Als er bij Oud-Beijerland een aansluitpunt komt, kan dit bijdragen aan een betere verkeersafwikkeling van de hele regio en kan het de huidige knelpunten op de A29 en de N217 verlichten. De effecten op de leefbaarheid en de relatie met de stedelijke ontwikkeling van Oud-Beijerland zijn belangrijke aandachtspunten.

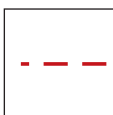
Eventueel aansluitpunt op de A4: de wenselijkheid en de locatie van een eventueel aansluitpunt op de A4-Zuid zal nader onderzocht worden: zie ook de inzetkaartjes.

Transferium: bij de entrees tot de Hoeksche Waard worden 'multimodale' transferia ingericht: overstappunten tussen verschillende vervoerswijzen, maar ook ontvangstgebieden voor bezoekers met informatievoorziening over de regio en startpunten van excursies. Ook zouden hier passende horeca- of vergaderaccomodaties ontwikkeld kunnen worden. Het bustransferium aan de A29 vervult al een schakelfunctie tussen verschillende buslijnen, maar de functionaliteit en ook de verblijfskwaliteit kunnen nog aanzienlijk verbeterd worden. Nabij 's-Gravendeel en Numansdorp zouden vergelijkbare transferia aangelegd kunnen worden, op de knooppunten van de buslijnen. Op de transferia kan men overstappen op 'vraaggestuurd openbaar vervoer' of de fiets of de auto nemen. Goede P+R voorzieningen horen daarbij. Met name het transferium bij Numansdorp zou ook een toeristische functie kunnen krijgen, als uitvalsbasis voor een bezoek aan Tiengemeten of het nautisch centrum.

Zoekgebied windturbines: op de kaart zijn vijf zoekgebieden voor de opstelling van grote windturbines aangegeven, op basis van huidig beleid en bestaande plannen. In alle gevallen is sprake van grote landschappelijke effecten. Voor een definitieve keuze is een nadere afweging nodig. Hiervoor zal zonodig een MER worden opgesteld, waarin ook nog alternatieven onderzocht kunnen worden.

Hoogspanningslijnen: door de Hoeksche Waard lopen enkele bovengrondse hoogspanningleidingen. Voor het beleid wordt verwezen naar paragraaf 4.6.

Leidingenstraat: in de aangegeven leidingenstroken lopen ondergrondse buisleidingen met een regionale of bovenregionale transportfunctie. Lokale buisleidingen zijn niet apart aangegeven. Voor het beleid wordt verwezen naar paragraaf 4.6.

Zoekgebieden windturbines

Grote windturbines zijn op dit moment technisch en financieel de meest haalbare optie om binnen de gestelde termijn te voldoen aan de ambitie voor duurzame energie. De aanwijzing van de Hoeksche Waard tot Nationaal Landschap en de toegenomen mastomvang vragen om een hernieuwde ruimtelijke afweging van mogelijke locaties. Op basis van het streekplan zijn 5 mogelijke locaties in beeld. Per locatie is een landschappelijke typering gegeven. Benadrukt wordt dat alleen is gekeken naar landschappelijke (visueel-ruimtelijke) aspecten, niet naar technische, ecologische of procedurele aspecten. Voor een bredere afweging en definitieve besluitvorming zal een nadere studie worden uitgevoerd, al dan niet in het kader van een MER. Daarin zullen in ieder geval de vijf locaties worden onderzocht en eventueel ook nog mogelijke alternatieven.

1. Spuioever Nieuw-Beijerland: bestaand plan

Dit betreft een nieuwe locatie, waarvoor door een initiatiefnemer inmiddels een plan is uitgewerkt, dat lijkt te voldoen aan de technische en ecologische vereisten. De grote windturbines sluiten met hun 'industriële' karakter echter niet aan op het karakter van het westelijke, meest open en landelijke deel van de Hoeksche Waard. Ook aan de overzijde van het Spui is de ruimte open en is er vanuit de Hoeksche Waard een vergezicht, dat door de windturbines onderbroken wordt. De windturbines gaan hier zeker niet op in de skyline van Spijkenisse! Bovendien is het water hier vrij smal en niet in verhouding met de schaal van de windturbines.

2. Oever Hollandsch Diep bij A29: opschaling bestaande lijnopstelling

De grote maten van de windturbines passen bij de grote maten van het open water en de Haringvlietbrug en accentueren de entree van de Hoeksche Waard. Goede afstemming is echter nodig met een eventueel aan te leggen windpark op het Hellegatsplein (genoemd in het streekplan). Twee grote windparken zo dicht bij elkaar, waarbij zowel aan de dijk als op een eiland in het water grote windturbines staan, kan ongewenste visuele 'interferentie' opleveren. Indien gekozen wordt voor een windpark op het Hellegatsplein ligt opschaling van de bestaande lijnopstelling aan het Hollandsch Diep minder voor de hand.

3. Oever Hollands Diep bij Strijensas: opschaling bestaande lijnopstelling

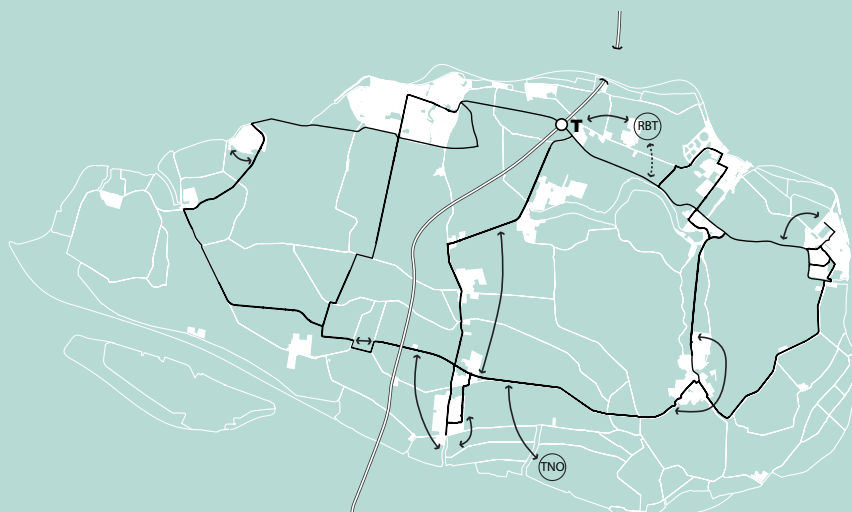
De grote maten van de windturbines passen bij het breder water van het Hollandsch Diep en de industriehorizon van Moerdijk, echter niet bij het toeristisch-recreatieve profiel van de Zuidrand aan de Delta. Bovendien is de Mariapolder een zoekgebied voor 'deltanatuur'.

4. Westelijk Kiloever: alternatief voor vervallen locatie oostoever

De grote maten van de windturbines passen minder bij de aanwezige smalle schilvormige aanwasvelden en het relatief smalle water van de Kil. Ze passen ook niet bij het toeristisch-recreatieve profiel van de Zuidrand aan de Delta, die begint ten zuiden van 's-Gravendeel. Wel sluiten ze aan bij de 'industriehorizon' van Dordrecht.

5. Oever Oude Maas bij Heinenoordtunnel: zoeklocatie streekplan

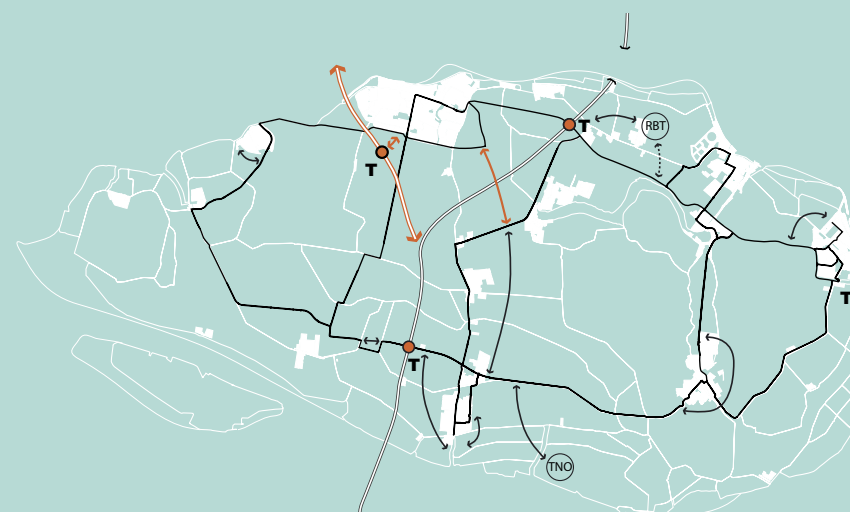
Bij de Heinenoordtunnel is een koppeling mogelijk met aanwezige grootschalige infrastructuur en is de horizon, met name aan de noordzijde, minder open vanwege het zicht op de skyline van de Rotterdamse regio. Door de plaatsing van windturbines aan weerszijden van de A29 kan een poorteffect worden gecreëerd dat de entree (of de uitgang) van de Hoeksche Waard markeert. De turbines bewaken als poortwachters het open karakter van de Hoeksche Waard. De voorziene groene ontwikkelingen in de Noordrand en de ligging van een Natura 2000-gebied vormen beperkingen. Ook zal rekening gehouden moeten worden met het streven om de weggebruiker bij binnenkomst in de Hoeksche Waard een weidse blik op het Nationaal Landschap aan te bieden, conform het Rijksbeleid voor het snelwegpanorama A29.

Bestaande wegen en geplande nieuwe wegen (korte termijn)

Deze kaart geeft een beeld van de bestaande regionale wegenstructuur en de bestaande wegenplannen. Bij Strijen, Numansdorp, TNO en Nieuw-Beijerland zijn de plannen al vrij ver uitgewerkt en ligt het tracé al min of meer vast. Bij 's-Gravendeel en bij het regionale bedrijventerrein ligt het tracé nog niet vast. Bij het regionale bedrijventerrein zijn nog verschillende varianten in beeld (de oostelijk variant is gestippeld aangegeven op de kaart). Voor de definitieve tracékeuze zijn nog nader onderzoek en nadere besluitvorming nodig. Hier lopen separate plantrajecten voor. Ook voor de uitwerking van de precieze tracés van de verschillende randwegen zullen separate plantrajecten worden doorlopen. Op de plankaart 'infrastructuur' op pagina 66 zijn de alle tracés aangegeven, maar hier zullen dus nog keuzen in gemaakt moeten worden.

De nieuwe wegen zijn bedoeld voor de ontsluiting van nieuwe woon- en werkgebieden en voor het verminderen van doorgaand verkeer door de dorpskernen op de korte termijn. Voor de bereikbaarheid van de noordrand is capaciteitsvergroting van het bestaande aansluitpunt van de N217 op de A29 nodig in combinatie met plaatselijke verbreding van de N217. Voor de stimulering van het OV-gebruik is een opwaardering van het huidige bustransferium bij Heinenoord voorzien.

Inpassing A4-Zuid (middellange termijn)

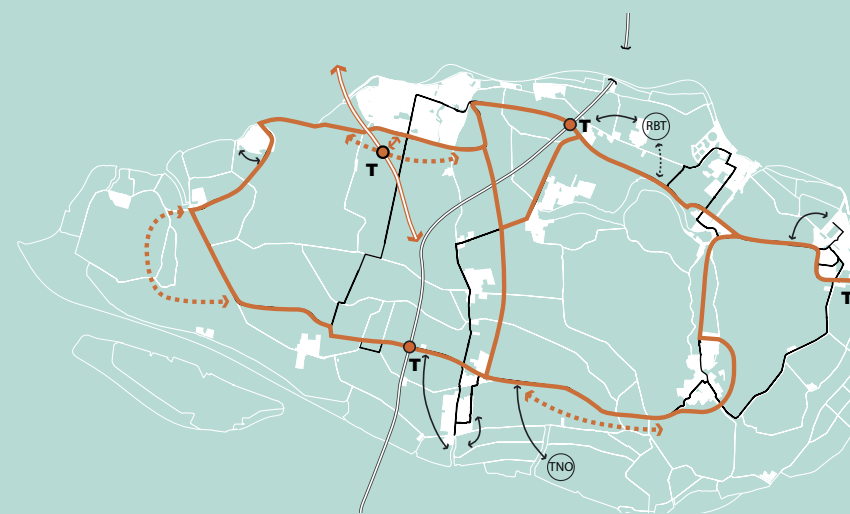
Op dit moment is nog onduidelijk of en op welke termijn de A4-Zuid aangelegd zal worden. Duidelijk is wel dat als de weg doorgaat, dit grote consequenties heeft voor de regio. Gezorgd zal moeten worden voor een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Er mag geen negatief effect zijn op de leefbaarheid. Tevens zal de weg bij moeten dragen aan de gebiedsontwikkeling en aan de verbetering van het regionale wegennet. Verstedelijking langs de weg is ongewenst, maar er is wel een relatie met de voorgenomen lange-termijnontwikkeling van Oud-Beijerland in zuidelijke richting en met de noodzakelijke verbetering van de bereikbaarheid van de noordrand als geheel. Nader onderzocht moet worden of een aansluitpunt op de A4 bij Oud-Beijerland wenselijk is. Een optie is ook dat er vanaf het voorgenomen aansluitpunt bij Spijkenisse parallelwegen langs de snelweg naar Oud-Beijerland worden aangelegd. Als er een aansluitpunt vanaf de A4 komt, kan dit een alternatief zijn voor het voorstel voor een verbeterde aansluiting op de A29 (zie hierna). Belangrijk is dat de aanleg van de A4-Zuid in relatie wordt gezien met de verbetering van de bereikbaarheid van de Noordrand als geheel. Er moet eerst meer duidelijkheid zijn over de verkeerskundige en leefbaarheidseffecten van verschillende oplossingsvarianten, alvorens een keuze gemaakt kan worden.

Verbeterde aansluiting op de A29 (middellange termijn)

Voor de ontsluiting van Oud-Beijerland is een verbeterde aansluiting op de A29 een mogelijke alternatieve optie voor een aansluitpunt op de A4-Zuid. Dit kan in de vorm van een extra op- en afrit of in de vorm van een parallelsysteem, waarbij vanaf het huidige aansluitpunt in zuidelijke richting parallelbanen worden aangelegd langs de A29. Vanaf de nieuwe oostelijke randweg van Oud-Beijerland moet daarvoor een nieuwe verbindingsweg naar de A29 worden aangelegd. In het kader van het RVVP zullen nut en noodzaak en mogelijke tracés worden onderzocht.

Ook voor de verbinding tussen Numansdorp en Oud-Beijerland en voor de ontlasting van de huidige Rijksstraatweg/Molendijk/Stougjesdijk kan een verbeterde aansluiting op de A29 een rol spelen. Nu gaat veel autoverkeer door de dorpskern van Klaaswaal en over smalle dijkwegen naar Oud-Beijerland. Een optie is om een nieuwe randweg ten oosten van Klaaswaal aan te leggen (grotendeels door opwaardering van bestaande wegen) en deze naar het noorden toe door te trekken naar de A29. Hier kan men dan rechtdoor naar Oud-Beijerland of de snelweg op. Een alternatief is om parallel aan de A29 een nieuwe verbindingsweg naar Oud-Beijerland aan te leggen, maar vanuit Numansdorp is dit wel om. In beide opties lijkt een reconstructie van het aansluitpunt op de A29 bij Numansdorp nodig, omdat naar verwachting op middellange termijn de verkeersdruk hier zal toenemen.

Uitbouw regionaal rondwegstelsel (lange termijn)

Door een goede onderlinge afstemming van de verschillende randwegplannen en van maatregelen voor verbetering van de externe bereikbaarheid kan het regionale wegennet als geheel opgewaardeerd worden. Een mogelijke optie voor de lange termijn is de ontwikkeling van een vrijliggende regionale 'rondweg', die alle grotere kernen aandoet, maar zoveel mogelijk de kwetsbare dorpskernen en dijkwegen mijdt. Bestaande rondwegplannen worden hierin geïntegreerd. Zo kunnen de overige gebiedswegen ontlast worden en meer worden ingericht voor lokaal en recreatief verkeer. Het rondwegstelsel kan ook goed het zware agrarische transport accommoderen. De rondweg kan worden vormgegeven als een 'parkway' met brede middenbermen en fraaie uitzichten op de omgeving.

Naast de nieuwe wegen die reeds gepland of in studie zijn, zouden op termijn nog enkele vervangende schakels aangebracht kunnen worden om het rondwegstelsel te optimaliseren.

Verstedelijking

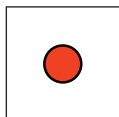
- Geplande inbreiding wonen
- Geplande inbreiding werken
- Mogelijke locatie voor transformatie
- Nieuw woongebied

- Wonen in groene setting
- Ontwikkelen landgoederen
- Nieuw werkgebied
- Werken in een groene setting
- ☆ Uitbreidingsrichtingen voor de langere termijn

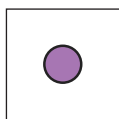
- Nieuwe verblijfsrecreatie
- ☆ Zoekgebied verblijfsrecreatie
- Groene aders (in overig groen)
- Groene randen (in overig groen)
- ..... Boerenlandpaden

Verstedelijking

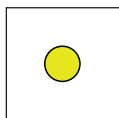
De landschappelijke hoofdstructuur en de infrastructuur vormen de onderlegger voor de uitbreidingen van de verschillende kernen. Op bijgaande kaart zijn de voorgenomen uitbreidingsrichtingen aangegeven, inclusief de bijbehorende landschappelijke dragers (groene aders en randen). De aangegeven uitbreidingsrichtingen zijn gebaseerd op bestaande gemeentelijke structuurvisies en uitbreidingsplannen. In het kader van de planontwikkeling voor de Structuurvisie zijn de gemeentelijke plannen getoetst aan de landschappelijke en programmatische randvoorwaarden van de Nota Ruimte en geïntegreerd tot een samenhangend totaalbeeld met een consistente legenda. Op onderdelen zijn de gemeentelijke plannen aangepast. Het totaalbeeld voldoet naar de mening van de regio aan de randvoorwaarden van de Nota Ruimte: aansluiting is gezocht bij de kernkwaliteiten van het landschap en voor het aantal woningen is uitgegaan van migratiesaldo 0. De kaart verstedelijking vormt de onderbouwing en de kwaliteitsborging voor het 'contourenvoorstel', dat is opgenomen in de bijlage.

Geplande inbreiding wonen: hieronder vallen alle bouwlocaties binnen het bestaand stedelijk gebied waarvoor concrete plannen zijn vastgesteld. Voor het bestaand stedelijk gebied worden de grenzen uit het streekplan aangehouden. De inbreidingslocaties hebben betrekking op herstructurering van bestaande woongebieden, transformatie van bedrijventerrein of sportvelden, verdichting van open ruimten en afronding van bestaande uitbreidingen. Uitgegaan wordt van een gemiddelde woningdichtheid van 25 woningen per ha. Afhankelijk van de locatie kunnen hierin echter grote verschillen optreden, waarbij ook sprake kan zijn van menging met voorzieningen en kleinschalige bedrijvigheid, bijvoorbeeld kantoren. In principe kunnen de vastgestelde plannen vóór 2020 worden uitgevoerd, maar toch kunnen door onvoorziene omstandigheden vertragingen optreden of locaties alsnog uitvallen.

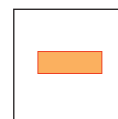

Geplande inbreiding werken: binnen het bestaand stads- en dorpsgezicht zijn op enkele plaatsen nog uitbreidingen van bestaande bedrijventerreinen gepland. Omdat deze binnen de huidige rode contouren liggen, zijn deze als inbreiding bestempeld.

Mogelijke locatie voor transformatie: dit zijn mogelijke transformatie- of herstructureringslocaties, waarvoor nog geen plannen zijn vastgesteld. Soms zijn wel schetsplannen of globale inrichtingsstudies gemaakt. Sommige locaties kunnen al vóór 2020 aan de orde zijn, andere pas later.

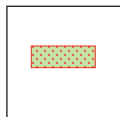
Op dit moment is daar nog geen zekerheid over. De locaties op de kaart zijn te beschouwen als zoeklocaties. Voor zover het om transformatie naar woongebied gaat, wordt uitgegaan van een gemiddelde woningdichtheid van 25 woningen per ha. Echter ook transformatie naar gemene woon- en werkgebieden of specifieke voorzieningen kan aan de orde zijn. Omdat er op dit moment nog geen zekerheid is over de uiteindelijke bestemming, is deze niet nader aangeduid op de kaart. Het streven bij de ontwikkelingen is dat door intensivering van het ruimtegebruik netto geen areaal bedrijventerrein verloren gaat. Daarbij vindt op de ontwikkellocatie transformatie plaats naar bij het Nationaal Landschap passende bedrijvigheid. Hiermee wordt voorkomen dat het landschap op andere plaatsen aangetast wordt vanwege de noodzakelijke compensatie en krijgt de werklocatie ter plaatse een kwaliteitsimpuls

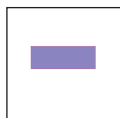
Nieuw woongebied: aangegeven zijn de gewenste uitbreidingsrichtingen voor woningbouw per kern. De locaties zijn globaal be-

grensd. Voor de inschatting van de capaciteit van de aangegeven woongebieden is voorlopig uitgegaan van een gemiddelde woningdichtheid van 15 woningen per ha. Dit is de bruto dichtheid, dus inclusief wegen, water en groen. De uiteindelijke dichtheid zal per locatie kunnen verschillen, afhankelijk van de gewenste ruimtelijke kwaliteit, de ligging ten opzichte van de bestaande bebouwing, de precieze doelgroepen en de economische haalbaarheid. Dit moet blijken uit nader uit te werken stedenbouwkundige plannen. De uitbreidingsrichtingen zijn gebaseerd op

bestaande gemeentelijke structuurvisies en andere plannen. Op de kaart is te zien hoe de uitbreidingen gepositioneerd zijn ten opzichte van de krekken en de dijken en ten opzichte van de infrastructuur. Tevens zijn groene randen en groene vingers aangegeven die moeten zorgen voor een goede overgang naar de aangrenzende open gebieden. Hiermee zijn de ruimtelijke kwaliteitskaders in beeld gebracht voor de stedelijke uitbreidingen. In de tekst per kern wordt nader toegelicht hoe bij de uitbreidingslocaties rekening gehouden zal worden met de landschappelijke kernkwaliteiten en de stedenbouwkundige karakteristiek.

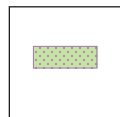

Wonen in een groene setting: dit betreft uitbreidingen waar woningbouw gemengd is met groenvoorzieningen, inclusief waterberging, natuurontwikkeling, sportvoorzieningen, stadsboerderijen, volkstuinten e.d. Een dergelijke menging levert bijzondere woonmilieus op (bijvoorbeeld 'dun-duur' wonen, maar niet uitsluitend) en vergroot zo de diversiteit in het woningaanbod. Bovendien kan op deze wijze een meer geleidelijke overgang tussen het dorp en het buitengebied worden gecreëerd ('rafelranden'). De gemiddelde woningdichtheid zal in deze gebieden lager liggen, gemiddeld 5 woningen per ha.

Nieuw werkgebied: aangegeven zijn de nieuwe lokale bedrijventerreinen die nodig zijn om tegemoet te komen aan de lokale vraag en de locatie van het regionale bedrijventerrein. De bruto:nettoverhouding ligt rond de 100:70.

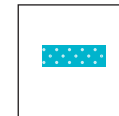
Op de kaart zijn waar relevant de ruimtelijke kaders aangegeven voor de landschappelijke inpassing: groene randen, waterbergingsgebieden of te handhaven kavelrichtingen. Evenals voor de woongebieden geldt voor de bedrijventerreinen dat per locatie nadere stedenbouwkundige plannen uitgewerkt moeten worden. Gezien de ligging in een Nationaal Landschap geldt dat bijzondere aandacht nodig is voor de landschappelijke inpassing. In paragraaf 3.2 zijn hiervoor inrichtingsprincipes geformuleerd.

Werken in een groene setting: op een aantal locaties is vanwege de landschappelijke ligging gekozen voor de ontwikkeling van 'groen bedrijventerrein'. Hier ligt de bruto:nettoverhouding lager (rond de 100:50) en wordt extra groen en water aangelegd. Dit draagt ook bij aan de vergroting van de diversiteit in werkmilieus en van het aanbod aan vestigingslocaties. Op de aangegeven 'groene bedrijventerreinen' is bijvoorbeeld ruimte voor kantoren, milieuvriendelijke bedrijven of gemende woonwerkmilieus.

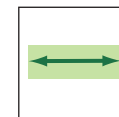
Uitbreidingsrichtingen voor de langere termijn: Bij 's-Gravendeel en Oud-Beijerland zijn op basis van bestaande gemeentelijke plannen uitbreidingsrichtingen voor de langere termijn aangegeven. Op dit moment is nog niet zeker wanneer en in welke vorm deze uitbreidingsrichtingen ingevuld gaan worden. In ieder geval niet vóór 2020 en in ieder geval met een langere doorlooptijd dan 2030.

Nieuwe verblijfsrecreatie: in de Visie Verblijfsrecreatie is aangegeven dat een forse groei in het aantal overnachtingsplaatsen nodig is om van de Hoeksche Waard een zelfstandige toeristische regio te maken. Aangegeven zijn de gebieden waar de vestiging van verblijfsrecreatieve voorzieningen mogelijk is, binnen zekere landschappelijke voorwaarden. Het betreft de locaties Swaneblake, Recreatieoord Binnenmaas en Nautisch Centrum. Daarbuiten zijn ook nieuwe verblijfsrecreatieve voorzieningen mogelijk, echter op kleinere schaal.

Zoekgebied verblijfsrecreatie: ook bij Strijensas is een uitbreiding van verblijfsrecreatieve voorzieningen mogelijk. Omdat nu nog niet precies is aan te geven waar de voorzieningen precies zullen komen en in wat voor vorm is deze locatie niet begrensd, maar met een ster aangegeven.

Groene aders: voor de landschappelijke inpassing van nieuwe uitbreidingen zijn groene aders aangegeven. Dit zijn recreatieve en ecologische verbindingen tussen het bebouwd gebied en het buitengebied. Ze kunnen fungeren als 'vensters op het landschap' en als dragers van allerlei groene voorzieningen. De groene aders sluiten enerzijds aan op bestaande groenstructuren in het bebouwd gebied en anderzijds op waterlopen, dijken of kavelgrenzen in het landschap.

Groene randen: naast de groene aders die dwars op de dorpsranden staan, zijn groene randen aangegeven waar de bebouwing

grenst aan het open buitengebied. Deze groene randen moeten zorgdragen voor een passende overgang tussen dorp en landschap. Het kan gaan om boomweiden, laanbeplanting, een parkstrook, een 'waterbalkon' of andere groenvoorzieningen, dat hangt af van de precieze situatie.

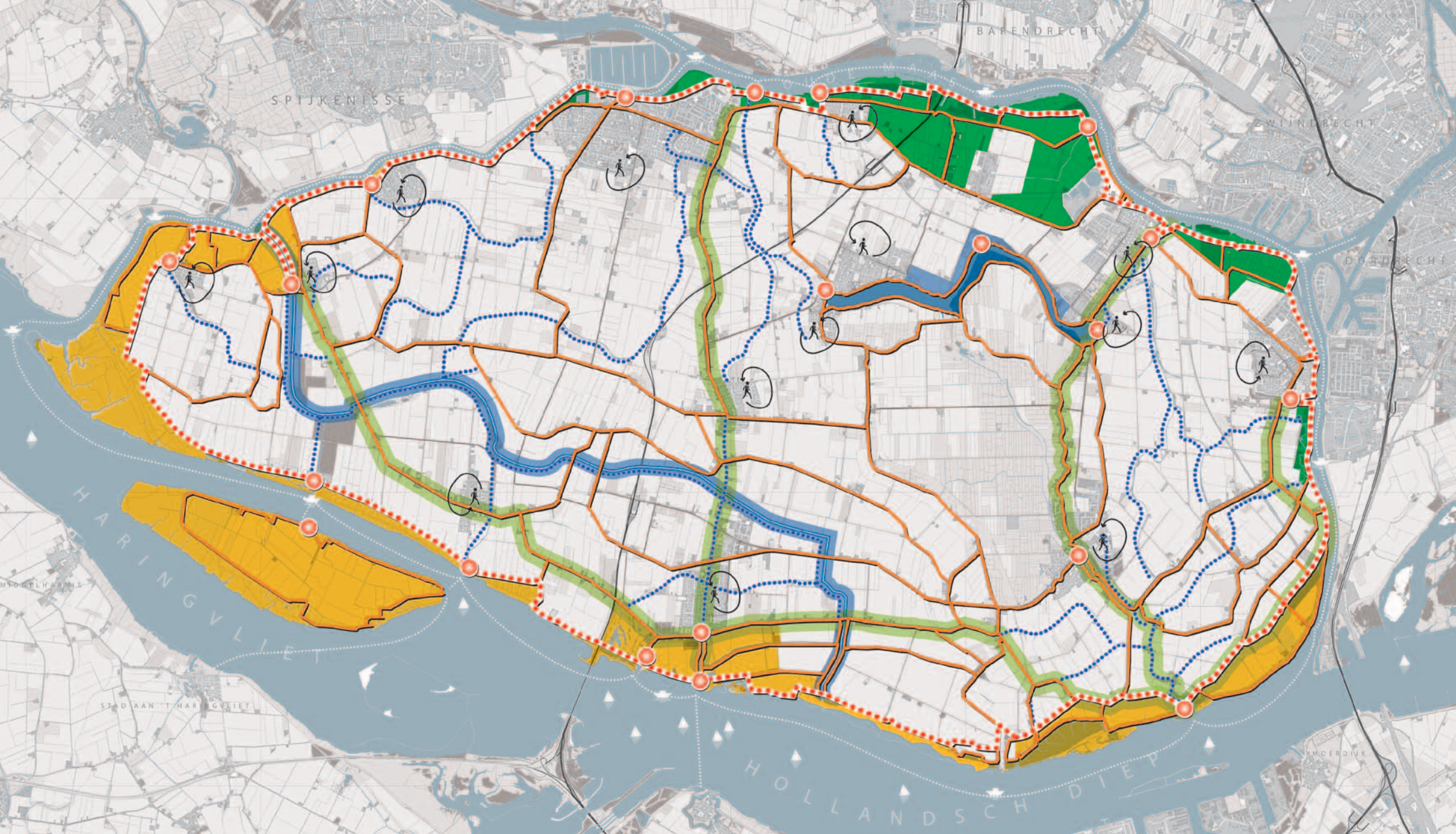
.....

Boerenlandpaden: grenzend aan de dorpen is een fijnmazig patroon van boerenlandpaden over kavelgrenzen aangegeven. Deze kunnen worden aangelegd in het kader van het lopende 'biodiversiteitsproject', maar een extra stimulans is nodig om met name rond de dorpen het agrarisch gebied beter te ontsluiten voor de recreatie. Dit kan bijdragen aan de inpassing van nieuwe uitbreidingen en de verhoging van de leefbaarheid. In de noordrand kan zo samen met de grotere recreatie- en natuurgebieden een recreatief netwerk ontstaan als invulling van het nagestreefte 'regiopark'.

■ ■ ■

Ontwikkelen landgoederen: in de Hoge Zandse Polder worden bij het nautisch centrum Numansdorp nieuwe landgoederen ontwikkeld. Hier ontstaat een landgoederenzone die deel uitmaakt van de grotere groenblauwe structuur. Ook elders is de ontwikkeling van nieuwe landgoederen mogelijk, maar dit is niet apart aangegeven, omdat het hier om lokale initiatieven gaat.

Recreatie en toerisme

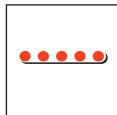
- ..... Fietsrondje om de waard
- Fiets- en wandelnetwerk dijken
- ..... Fiets- en wandelnetwerk krek

- Recreativee knooppunten
- Dorpsrondjes
- Kerngebieden binnendijkse waterrecreatie
- Toeristische veerdiensten
- Recreativee dijkassen

- Regiopark Noord
- Natuurattracties en Nautisch Centrum

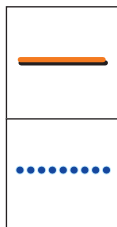
Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme zijn belangrijke speerpunten voor het regionaal ruimtelijk beleid. Daarom is hier een aparte themakaart voor gemaakt. De voorgestelde maatregelen zijn in hoge mate geënt op de landschappelijke hoofdstructuur: het beter beleefbaar maken van het veelzijdige landschap en het toeristisch sterker profileren van het Nationaal Landschap staan centraal. De kreken en de dijken zijn de dragers van het recreatieve netwerk, de Zuidrand aan de Delta is ontwikkelingsgebied voor watersport en verblijfsrecreatie en het Regiopark Noordrand is vooral bedoeld voor de recreatieve uitloop van de grotere kernen en voor de vestiging van bijzondere vrijetijdsvoorzieningen. Rond alle kernen wordt ingezet op het verbeteren van kleinschalige recreatieve uitlooptmogelijkheden en van de aansluiting op het grotere recreatieve netwerk. Belangrijke maatregel is de ontwikkeling van dorpsrondjes over boerenlandpaden. Voor wat betreft de planologische inpassing van kleinschalige verblijfsrecreatie is de Nota Kampeerbeleid van toepassing. Deze is afgestemd met de kwaliteitszoning van de Structuurvisie. Voor de inpassing van nieuwe recreatieve functies aan de dijken zullen ook de uit te werken beelkkwaliteitsplannen voor de verschillende dijktrajecten nadere criteria kunnen formuleren.

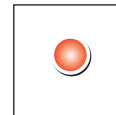

Fietsrondje om de waard: gestreefd wordt naar de aanleg van een vrijliggend recreatief fietspad rondom de Hoeksche Waard, zoveel

mogelijk over buitendijken met zicht op de oeverlanden of het open water. Via dit fietspad wordt het eilandkarakter van het Nationaal Landschap beleefbaar gemaakt. Het precieze tracé moet nog worden uitgewerkt, het tracé op de kaart is indicatief. Voor een deel zijn al fietspaden aanwezig, circa 20 km zal nieuw aangelegd moeten worden.

Fiets- en wandelnetwerk dijken en kreken: gestreefd wordt naar de ontwikkeling van een netwerk van fiets- en wandelpaden langs kreken en op dijken. Naast de bestaande fiets- en wandelpaden (deels los van dijken en kreken, maar deze staan niet apart op de kaart) wordt gedacht aan de aanleg van 50 km fietspaden en 50 km wandelpaden extra. Daarnaast zal geïnvesteerd worden in de aanleg van ruiterpaden over boerenland.

Recreatieve knooppunten: informatievoorziening en andere recreatieve voorzieningen worden geconcentreerd op strategisch

gelegen en markante punten in het recreatienetwerk: de zogenaamde recreatieve knooppunten. Dit zijn belangrijke 'toegangspoorten' tot het Nationaal Landschap of 'schakelpunten' tussen binnendijkse en buitendijkse recreatiegebieden. Aansluiting zal worden gezocht met omliggende routestructuren. Bijbehorende maatregelen zijn de aanleg van een opvallend 'landmark', parkeerplaatsen, een informatiepaneel, picknickvoorzieningen en sanitair. Verder wordt gestreefd naar het optimaliseren van de OV-ontsluiting en voor zover het jachthavens betreft een opwaardering van het bestaande aanbod en eventueel een uitbreiding van de havencapaciteit voor passanten.

Dorpsrondjes: gestreefd wordt naar het verbeteren van de recreatieve uitlooptmogelijkheden vanuit de kernen door de aanleg van 'dorpsrondjes'. Hierbij wordt gedacht aan een fijnmazig patroon van boerenlandpaden over kavelgrenzen. Deze kunnen worden aangelegd in het kader van het lopende 'biodiversiteitsproject' of in combinatie met dorpsuitbreidingen. Verbreding van de landbouw, met bijvoorbeeld verkoop aan huis of een kinderboerderij, of de aanleg van nieuwe landgoederen met een openbaar park kunnen de dorpsrondjes nog aantrekkelijker maken. Deze ontwikkelingen zullen actief gestimuleerd worden in de dorpsranden.